

میزوو ومه له فی بهرنامه ی نه تومی ئیران

نه نذازیاری کاره بایی : تاریق فهقی عه بدولا

به شی سییه م :

**ریکه وتننامه ی بهرگرتن به بلاویونه وهی چه کی نه تومی و ماوه ی پیویست بو
دروست کردنی بومی نه تومی**

له به شی یه که م ودوه می نه م نوسینه لیکولینه وه نامیزه باس له به کانزاکردنی
یورانپوم وکارلیکردنه کیمیاویه کان و میژووی بهرنامه ی نه تومی وکارگه ونه و
شوینانه ی بهرنامه که ی تیا به ریوه ده چیت کرا ، نیستاش دینه سهر لایه نه
په یوه نده یداره کانی نه م مه له فه له سهر ناستی نیوده وه ته له پرووی دوان له سهر
ریکه وتننامه ی بهرگرتن به بلاویونه وهی چه کی نه تومی و نامانجه کانی ئیران له وه بهرنامه یه و ماوه ی هه بو و
له به رده می ئیران بو بهرهم هینانی چه کی نه تومی .

*** (ریکه وتننامه ی بهرگرتن به بلاویونه وهی چه کی نه تومی چه یه ؟)**

نه م ریکه وتننامه یه له سالی 1968 نه و ولاتانه ی له وسه رده مه دا خاوه نی چه کی نه تومی بوون پیی گه یشتن
که بریتی بوون له هه ریبه که له ((نه مریکا ورووسیا و چین و بهریتانیا و فهره نسا)) به گویره ی نه م ریکه وت نامه یه
هه ریبه که له و ولاتانه نه و چه که نه تومیانه ی هه یانه له لایه خویان ده مینینه وه و به مریکه هیج جوړیکی نه م
چه که یان ته کنولوزیای پیشه سازی نه م چه که نه داته هیج ولاتیکی تر به گویره ی به نده کانی نه م ریکه وتننامه یه
وولاتانی تریش ده توانن ووزی نه تومی بهرهم بینن بو به کاره یاننه ناشتیه کان وپروژه خزمه تگوزاریه کان (بو
نمونه بهرهم هینانی کاره با به ووزی نه تومی)) ، به لام ده بیت هه موو جوړه بهرهم هینانیک ته نها له ژیر
چاودیری وه کاله تی ووزی نه تومی نیوده وه ته تی بیت ، نه مه وه یزه نه تومیه کان له ورپکه وتننامه یه دا سوژی
نه وه یان داوه که کاربکه ن بو بهرگرتن به بلاویونه وهی چه کی نه تومی ، به لام له راستیدا نه م سوز وپه یمانه
نه هاته دی ، هه رده وای نه و ریکه وتننامه یه وولاتانی وه ک هیند وپاکستان چه کی نه تومیان بهرهم هینا ،
بیجگه له یه که دوو وولاتی تریش که به دزیه وه کاریان بو کردووه ، وه ک وولاتی باشووری نه فهریقای ره گه زپه رستی
پیشوو له گه ل نه و قسه و باسانه ی له سهر ئیسرانیل ده کرین له وباروه ، شیای ووتنه تا نیستا هیج کام
له وولاتانی پاکستان وهیندستان وئیسرانیل نه و ریکه وتننامه یان نیمزا نه کردووه ، له بهر نه وه ده توانن
وبه رده وامن له بهر وه پیشبردنی نه و چه که نه تومیانه ی هه یانه به بی نه وه ی چاودیری بکرین ، ههروه که چون
کوریای باکووریش چهند سالی که له مه وپیش پاشه کسه ی کرد له و ریکه وتننامه یه و وه ک خوی رایگه یانده توانی
تاقیکردنه وهی نه تومی نه نجام بدات ونه ویش ده لیت نیستا بومی نه تومی هه یه ، هه رچه نده پیش شش هه فته
له گه ل کومه لگای نیوده وه ته و نه مریکا به تاییه تی گه یشته ریکه وتنی که بو واز هینان له بهرنامه نه تومیه که ی
له بهرهم بهر هاوکاری نیوده وه ته له پرووی ووزی وباری تری خزمه تگوزاریه وه به شیوه یه کی به رده وام بو کوریای
باکوور .

نېروه پاش كورته بهكي نهو رېكه وتننامه به ده كړيټ ئنجا بېرسين ، نايان ئيران بو ديه ويټ كه خوې هه لسيټ به پرؤسه ي پاكژ كړدن يورانيوم ؟

له راستيدا يورانيومي پاكژ كراو (كه له بنه رته تا مادده به كي پاكژي چركراوه ي پوخته كراوه له كره سه ي سره كي يورانيوم)) كه سووته مه ني بو وويستگه به ي ووزي نه تو مي دا بين ده كات ، ئيران وهك خوې ده لټيټ پيويستي به وه هه به كه خوې نه م پرؤسه به به ره وپيش ببات به لام له ژير سره پهرشتي نيوده وه تي ، چونكه به گوته ي ئيران متمانه ي نيه به و لايه نانه ي كه گوايه سووته مه ني پيدده ن گهر خوې نه م سوته مه نيه به ره م نه هينيټ ، هه روه ها له وباروه ده لټيټ كه نهو لايه نانه هه موو له ژير ركي في نه م هريكادان وهه ركاتي ك نه م هركيا بخوازيټ ده توانيټ وايان لي بكات نه م سوته مه نيه نه ده نه ئيران وهه ميشه ئيران له بهر ره حمه تي نه م هريكا دا بيت .

هه رچه نده ئيران رېژه به كي ئيجگار زوري هه به له يده ده كي غاز ونه وت كه وهك سرچاوه ي سوته مه ني ده توانيټ بو هه مان نهو مه به ستانه به كاريان به ينيټ كه نه ونيستا پيويستي به ووزي نه تو مي هه به بو نهو بو ارانه ، ئيران له مه شدا بيانوي نه وه ديټيټه وه كه گوايه ديه ويټ چه ندين سرچاوه ي به ده ست هيټان ي ووزه بو ئيران دا بين بكات ، هاوكات نامازه به وه ده دا كه به رنامه ي نه تو ميه كه ي له سه رده مي شاي ئيرانيه وه ده ست ي پيكر دوه نه ك نه مان پاش شوړشي ئيسلام ي ئيران به رنامه رېژيان بو كړديټ و پاره به كي زوري تيا سره ف كراوه بو به به هيچ جوړي ك ده ستبه رداري نابن !! .

نېره دا ده مه ويټ * پيشنياري كي مانگي پينجي سالي 2006 باس بكه م كاتي ك هه رسن وولاتي فه رنه سا وهه ريتانيا ونه لمانيا (كه نهو سي وولاته له لايه ن به كي تي نه وروپا وكومه لگاي نيوده وه له تيه وه ده ستنيشان كرابوون بو ووتويژي راسته وخو وبه ده وام بوون له حيوار له گه ل ئيران له به ري مه له هي نه تو مي ئيرانه وه) پيشنياري كي ان خسته به رده ست ئيران به وه ي كه نه وان هه لده ستن به وه ي كارگه به كي نه تو مي پيشكه ش ده كه ن به ئيران كه به ناوي سووك كاريكات نه مه ش وهك هه وليك بو رازي كړدن ي كوماري ئيسلام ي ئيران تاكو واز بيټيټ له پرؤسه ي پاكژ كړدن يورانيوم ، به پي ناخاوتني به كي ك له ديبلو ماتكاره رۇژناوايي هه كاني نزيك له ووتويژه كاني نه وروپا وئيران رايگه يان دبوو كه هه رچه نده نهو پيشنياره كرا به لام ئيران زور به توندي به رپه رچي دا به وه ونه وه شي به هه ند ودرنه گرت بو به گومان ونيگه راني له لايه ي كومه لگاي نيوده وه تي زياتر بوو .

كه واته ده بيټ نامانجي ئيران چي بيت له به ره م هيټان ي يورانيومي پاكژ كراو به رېژه به كي به رز ؟

كه رچي نه م پرسيا ره نهو پرسيا ره شيرپه نجه به يه كه هيج لايه ن و وولاتي كي جيهان به ته واوه تي وه لامه كه ي نازانيت بي جگه له به رپرساني بالاي ئيران ، هه رچي (ئيران) يشه ده لټيټ سياسته تي نه وان بو پاكژ كړدن يورانيوم هه كه بو به ره م هيټان ي چه كي نه تو مي ، له وباروه رابه ري ئيران نايه تولا هه لي خامه نه ني فه تو اي نه وه ي له سالي 2006 دا داوه كه دژي چه كي نه تو ميه ، به لام نه وان هه ي به گومانن له ئيران ده لټيټ ئيران پيويستي نيه به پيشه سازي كړدن ي سووته مه ني نه تو مي چونكه لايه ني تري دهره كي هه ن كه ناماده ن پيويستي ئيران له سووته مه ني نه تو مي دا بين بكه ن ، كه واته نه وان نهو دهرنه نجه م ده خه نه پيش چاو كه ئيران سووربووني ئيران له سه ر به ره م هيټان ي يورانيومي پاكژ كراو نامانجي به ره م هيټان ي بو مبي نه تو مي له پشته وه به گهر نه مړوش نه بيټ نه و له داها تودا .

نه گه ري كي تري بوچوون له وباروه نه وه به كه ئيران ديه ويټ توانا كاني خوې به ره وپيش به ريټ به لام تا ئيستا برياري نه وه ي نه داوه كه نايان بو مبي نه تو مي له پاشه رۇژدا دروست نه كات يان نا ؟ ، هه ربو به وولاتان ي رۇژناوا له وه ده ترسن كه ئيران به نه يني هه لسيټ به به رو پيش بډن ي بو مبي نه تو مي يان به لايه ني كه مه وه تواناي به ده ست

ھېنانى بەرھەم ھېنانى بۇمبى ئەتۈمى مەسكەر بىكات تەننەت ئەگەر ئىستاش ئەوبۇمبە دروست نەكات ئەوا ھەركاتىك بىخاۋىت بەرھەمى بىنىت ، ھەربۇيە رۇژئاۋا جەخت ئەودەكەنەۋە كەدەبىت ئىران پروسە پاكىزىدى ئورانيۇم رابگىت .

رۇژئاۋا ئەوبارەۋە دەلېن كە ناتوان بەھىچ جۇك مەمانە بەئىران بىكەن ، بەتايىھەتى پاش ئەۋەى تاران بەم دوايىھە دانى بەۋەدا نا كە بەلگەنامەيەكى تايىھەتى بەدروستىدى بۇمبى ئەتۈمى ئەزانى پاكىستانى عەبدولقەدىرخان ۋەرگرتوۋە ، ئەمە زىاتىر نىگەرانىەكانى رۇژئاۋا زىاتىر كىرۋە ، ئەمە بىچگە ئەۋەى كە رىگەدان بەئىران بۇپاكىزىدى ئورانيۇم ھانى ۋولاتانى تىرىش دەدات كەھەمان رىگەى ئىران بىگرنەبەر بۇ بەدى ھېنانى نامانجەكانىان . ئەۋەى زىاتىر ۋولاتانى رۇژئاۋا ۋالىكرد كەھىچ مەمانەيەكىان بەئىران نەمىنىت ، ئەۋەرگەياندەنى ۋەكالتى نىۋەۋەلەتى كەلەسالى 2003 دا ئاشكراى كىر كە ئىران بەدريژاى 18 سالى رابىرۋو بەرنامەى پاكىزىدى ئورانيۇمى شاردۇتەۋە ۋەمەش بەدىاردەخت كە سەرەتاي كىشەكە دەگەرئىتەۋە بۇسالانىكى دۋورودرىژ كەئىران ئەك ھەرباسى ئەۋ بەرنامەيەى نەكردۋە بەلكو شىلگىرانە كارى كىرۋە ھەرچى زوۋترە ئەۋ بەرنامەى بگەيەئىتە كۇتايى بەلام ھەست پىكردى ۋەكالتى ۋوزى ئەتۈمى بەۋ شاردنەۋەيە پاش ئەۋەى لىبىيا رايگەياند كە بەرنامەى ئەتۈمى خۇى ھەلدەۋەشئىتەۋە ۋەمىيانەى لىكۇلىنەۋەى ئەۋ بەرنامەيەدا بەلگەنامەى ئەۋ بەردەست كەۋت كە ئىرانىش پىشۋەخت ھەۋلى كىرىنى كەلۋپەل ۋكەرەسەى ئەتۈمى ئەلىبىيا داۋە ۋەۋەرەھا تۋانا زانسىتەيەكانى زاناي پاكىستانى عەبدولقەدىرخانى بەكارھىناۋە بۇ تەۋاۋىردى بەرنامە ئەتۈمىكەى خۇى .

ھەرچى كۆمەلگەى نىۋەۋەلەتەيە ئەۋسائەۋە كەئەۋ بەرنامە ئەتۈمىيەى ئىران ئاشكراۋەۋە داۋاى ئەۋە دەكەن كەئىران چالاكىەكانى پاكىزىدى ئورانيۇم ، كەچى ئىران ئەبەرەمبەردا دەئىت ئەۋ پىشلىكارى ئەۋ رىگەۋتەننامەيە ناكات كە ۋولاتان ئىمزاىان كىرۋەۋە ۋەپىي رىگەۋتەننامەكە بۋاردەدرىت بەۋ ۋولاتانە كەئورانيۇم پاكىزىكات ۋەكارىبەئىت ئەۋەرە خزمەتگوزارى ۋناشتەكاندا ئەژىر چاۋدىرى چاۋدىرانى نىۋەۋەلەتى ... !! بەلام ئايا ئىران ئەۋەى ئىستا دەيكات ئەژىر چاۋدىرى چاۋدىرانى نىۋەۋەلەتى داىھ ... پىسارىگە ۋەلامەكەى تەۋاۋ ئاشكرايە ... نەخىر .

ئىرەدا دەكرىت پىرسىن ئىران پىۋىستى بەماۋەى چەندە بۇ دروست كىردى بۇمبى ئەتۈمى ... ؟

بەبۇچۋونى ھەندىك ئەپسپۇران چەند سالىك ، چۈنكە پىۋىستە ئەپىشدا ئىران بتوانىت پروسەى پاكىزىدى ئورانيۇم بەتەۋاۋەتى بەدەست بىنىت كەئەمەش ماناى ۋايە دەبىت بتوانىت بەھەزاران دەگەى ھاۋىشتىنى ناۋەندى بىخاتەگەر كە بەھۇيەۋە گاز دەردەپەرىنىت ئەكەرەسەى خاۋى ئورانيۇم ، ئەمەش پروسەيەكى گرانى كىمىاۋىيە ، ئەۋجا داۋاى ئەمە دەبىت ئىران شەرەزايى پەيدا بىكات ئەچنىھەتى تەقاندەۋەى ئەتۈم ۋ نامىرىكى ۋا دروست بىكات كەئەۋەندە بچوك بىت بتوانىت بەفرۇكە يان بەمۋوشەك بگوازىتەۋە . پاش ئەم دۋو بۋەرە ئەۋجا نۋرە دىتە سەردروست كىردى رىژەير پىۋىستى ئورانيۇم بۇ بەرھەم ھېنانى بۇمبى ئەتۈمى .

ھەرچى تىرسى رۇژئاۋا ۋ ئىسپرائىلە ئەۋەى كەئىران زانىارى ئەۋەندە بەدەست بىنىت كەبتوانىت تەكنىكى پاكىزىدى ئورانيۇم ئەماۋەى سالىكدا بەدەست بىنىت ، ئەمەش بەبۇچۋونى رۇژئاۋا خالى ۋەرچەرەخانەۋە ۋەگەرەنەۋەيە كەبىراب بىر ئىران كەپىي گەيشت چدى بىر ئەگەرەنەۋە بۇ خالى سەرەتا يان ئەناۋىردى بەرنامەى چكەى ئەتۈمى ناكاتەۋە

سەرچاوهكانى سوود ئىيوهرگىراوى ئەم بەشە :

* (سايتى وهكاله تى ووزهى ئەتۆمى _ بەشى ئەرشىف

* (سايتى ئەلكترونى نەتەوه يەگرتووھكان _ بەلگەنامەى رېكەوتننامەى ھەرىپىنج وولاتى مەجلىسى ئەمنى ئىيوهوله تى

تابىهەت بەبەرگرتن بەبلاوبونەوهى چەكى ئەتۆمى

* (ئەرشىفى رۆژى 16 / 05 / 2006 ئاژانسى رۆيتەرز _ بەشى ھەوال

* (ئەرشىفى دەزگای زانست وئەمنى ئىيوهوله تى ئەمەرىكا